

ASSOCIAZIONE “GLI STELLINIANI”

CONCORSO DI TRADUZIONE DAL GRECO IN FRIULANO

VIII EDIZIONE - 2010

Sezione biennio

PLUTARCO

Megalomania di Cesare

Λέγεται δέ τὰς Ἴαλλεῖς ὑπερβάλλοντος αὐτοῦ καὶ πολίχνιον τι βαρβαρικόν, οἰκούμενον ὑπ’ ἀνθρώπων παντάπασιν ὀλίγων καὶ λυπρὸν, παρερχομένου, τοὺς ἑταίρους ἅμα γέλῳτι καὶ μετὰ παιδιᾶς “ἦ που” φάναι “κάνταῦθά τινές εἰσιν ὑπὲρ ἀρχῶν φιλοτιμίαι καὶ περὶ πρωτείων ἄμιλλαι καὶ φθόνοι τῶν δυνατῶν πρὸς ἀλλήλους”; Τὸν δὲ Καίσαρα σπουδάσαντα πρὸς αὐτοὺς εἰπεῖν· “ἐγὼ μὲν μᾶλλον ἂν ἐβουλόμην παρὰ τούτοις εἶναι πρῶτος ἢ παρὰ Ῥωμαίοις δεύτερος”. Ὅμοίως δὲ πάλιν ἐν Ἰβερία σχολῆς οὔσης ἀναγιγνώσκοντά τι τῶν περὶ Ἀλεξάνδρου γεγραμμένων σφόδρα γενέσθαι πρὸς ἑαυτῷ πολὺν χρόνον, εἶτα καὶ δακρῦσαι· τῶν δὲ φίλων θαυμασάντων τὴν αἰτίαν εἰπεῖν· “οὐ δοκεῖ ὑμῖν ἄξιον εἶναι λύπης, εἰ τηλικούτος μὲν ὢν Ἀλέξανδρος ἤδη τοσούτων ἐβασίλευεν, ἐμοὶ δὲ λαμπρὸν οὐδὲν οὔπω πέπρακται”;

CONCORSO DI TRADUZIONE DAL GRECO IN FRIULANO

VIII EDIZIONE – 2010

Sezione triennio

TEOCRITO

Idilli, Lamento di Dafni

Ἄρχετε βουκολικῶς Μοῖσαι, πάλιν ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
ὁ λύκοι, ᾧ θῶες, ᾧ ἄν' ὄρεα φωλάδες ἄρκτοι,
χαίρεθ'· ὁ βουκόλος ὑμῖν ἐγὼ Δάφνις οὐκέτ' ἄν' ὕλαν,
οὐκέτ' ἄνὰ δρυμῶς, οὐκ ἄλσεα. χαίρ' Ἀρέθοισα
καὶ ποταμοὶ τοὶ χεῖτε καλὸν κατὰ Θύβριδος ὕδωρ.
Ἄρχετε βουκολικῶς Μοῖσαι, πάλιν ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Δάφνις ἐγὼν ὅδε τήνος ὁ τὰς βόας ᾧδε νομεύων,
Δάφνις ὁ τὼς ταύρωσ καὶ πόρτιας ᾧδε ποτίσδων.
Ἄρχετε βουκολικῶς Μοῖσαι, πάλιν ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
ὁ Πᾶν Πᾶν, εἴτ' ἔσσι κατ' ὄρεα μακρὰ Λυκαίω,
εἴτε τύγ' ἀμφιπολεῖς μέγα Μαίναλον, ἔνθ' ἐπὶ νᾶσον
τᾶν Σικελάν, Ἐλίκας δέ λίπε ρίον αἰπύ τε σᾶμα
τῆνο Λυκαονίδαο, τὸ καὶ μακάρεσσιν ἀγητόν.
Λήγετε βουκολικῶς Μοῖσαι, ἴτε λήγετ' ἀοιδᾶς.
ἔνθ' ὦναξ καὶ τάνδε φέρευ πακτοῖο μελίπνουν
ἐκ κηρῶ σύριγγα καλὰν περὶ χεῖλος ἐλικτάν.
ἦ γὰρ ἐγὼν ὑπ' ἔρωτος ἐς Ἄϊδαν ἔλκομαι ἤδη.
Λήγετε βουκολικῶς Μοῖσαι, ἴτε λήγετ' ἀοιδᾶς.
νῦν ἴα μὲν φορέοιτε βᾶτοι, φορέοιτε δ' ἄκανθαι,
ἅ δέ καλὰ νάρκισσος ἐπ' ἀρκεύθοισι κομάσαι·
πάντα δ' ἔναλλα γένοιτο καὶ ἅ πίτυς ὄχνας ἐνεΐκαι,
Δάφνις ἐπεὶ θνάσκει, καὶ τὰς κύνας ὄλαφος ἔλκοι
κῆξ ὀρέων τοὶ σκῶπεσ ἀηδόσι γαρύσαιντο.

CONCORSO DI TRADUZIONE DAL LATINO IN FRIULANO

VIII EDIZIONE - 2010

Sezione biennio

Scontro di cavalleria

CESARE

De bello Gallico

Opere instituto fit equestre proelium in ea planitie quam intermissam collibus tria milia passuum in longitudinem patere supra demonstravimus. Summa vi ab utrisque contenditur. Laborantibus nostris Caesar Germanos submittit legionesque pro castris constituit, ne qua subito irruptio ab hostium peditatu fiat. Praesidio legionum addito nostris animus augetur: hostes in fugam coniecti se ipsi moltitudine impediunt atque angustioribus portis relictis coartantur. Germani acrius usque ad munitiones sequuntur. Fit magna caedes: nonnulli relictis equis fossam transire et maceriam transcendere conantur. Paulum legiones Caesar quas pro vallo constituerat promoveri iubet. Non minus qui intra munitiones erant perturbantur Galli: veniri ad se confestim existimantes ad arma conclamant; nonnulli perterriti in oppidum irrumpunt. Vercingetorix iubet portas claudi, ne castra nudentur. Multis interfectis, compluribus equis captis Germani sese recipiunt.

CONCORSO DI TRADUZIONE DAL LATINO IN FRIULANO

VIII EDIZIONE – 2010

Sezione triennio

Compianto per Dafni

Virgilio
Bucoliche

Exstinctum Nymphae crudeli funere Daphnim
flebant; vos coryli testes et flumina Nymphis,
cum complexa sui corpus miserabile nati
atque deos atque astra vocat crudelia mater.
Non ulli pastos illis egere diebus
frigida, Daphni, boves ad flumina; nulla neque amnem
libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam.
Daphni, tuum Poenos etiam ingemuisse leones
interitum montesque feri silvaeque locuntur.
Daphnis et Armenias curru subiungere tigris
instituit, Daphnis thiasos inducere Bacchi
et foliis lentas intexere mollibus hastas.
Vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvae,
ut gregibus tauri, segetes ut pinguibus arvis,
tu decus omne tuis. Postquam te fata tulerunt,
ipsa Pales agros atque ipse reliquit Apollo.
Grandia saepe quibus mandavimus hordea sulcis,
infelix lolium et steriles nascuntur avenae;
pro molli viola, pro purpureo narcisso
carduos et spinis surgit paliurus acutis.
Spargite humum foliis, inducite fontibus umbras,
pastores: mandat fieri sibi talia Daphnis;
et tumulum facite et tumulo superaddite carmen:
« Daphnis ego in silvis, hinc usque ad sidera notus,
formosi pecoris custos, formosior ipse ».